

S-2516

M. A. (Sem. I) Examination

March/April - 2011

Sanskrit : ECT - 1 : Paper - 01
(Sanskrit Poetics - Alankarshastra)

(9) भरतमुनि प्रणीतं नाट्यशास्त्रम् - अध्यायः 9, 2 ।

(2) धनंजयविरचितं दशरूपकम् - प्रकाशः 9, 2 ।

Time : Hours]

[Total Marks : 70

Instructions / सूचना :

नीचे दशांशवैल निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लिखनी। Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="M. A. (SEM. 1)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="SANSKRIT : ECT - 1 : PAPER - 01"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="5"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="6"/>	Section No. (1, 2.....) : <input type="text" value="NIL"/>
Student's Signature	

1 नीचे आपेला दरेक विभागमांथी बे करिकाओ स्पष्ट रीते सानुवाद समजावो. 16
1 Explain clearly any two karikas from each section given 16
below with translation.

- (अ) (9) सर्वशास्त्रार्थसम्पन्नं सर्वशिलप प्रवर्तकं।
नाट्याख्यं पञ्चमं वेदं सेतिहासं करोम्यहम् ॥
- (2) प्रहृष्टामर संकीर्णं महेन्द्रविजयोत्सवे ।
पूर्वं कृतं मया नान्दी हयाशीर्वचनसंयुता ॥
- (3) विधनानां वचनं श्रुत्वा ब्रह्मा वचनमबवीत् ।
अरुं वो मन्युना दैत्या विषादं त्यजतानधाः॥
- (4) योऽयं स्वभावो लोकस्य सुखदुःखसमन्वितः।
सोऽङ्गाद्यभिनयोपेतो नाट्यमित्यभिधीयते ॥
- (ब) (9) आनन्दनिष्ठादिषु रूपकेषु व्युत्पत्तिमात्रं फलमलपबुद्धिः।
योऽपीतिहासादिवदाह साधुस्तस्मै नमः स्वादुपराऽमुखाय ॥
- (2) स्वलपोद्दिष्टस्तु तद्धेतुर्बीजं विस्तार्यनेकधा।
अवान्ताङ्गार्थविच्छेदे बिन्दुरच्छेदकारणम्॥
- (3) लक्ष्यालक्ष्य तयोद्भेदस्तस्य प्रतिमुखं भवेत्।
बिन्दु प्रयत्नानुगमादङ्गीन्यस्य त्रयोदश ॥

(४) नीरसोऽनुचितस्तत्र संसूच्यो वस्तुविस्तरः।
दृश्यस्तु मधुरोदात्तरसभावनिरन्तरः ॥

२ नाट्योत्पत्ति विशेषेण विविध मतैः जशावी आचार्ये भरतने मते विस्तरथी
समजावो. १४

2 Referring various views on 'नाट्योत्पत्ति' explain Acharya
Bharat's concept in detail. 14

अथवा/OR

२ अलंकारशास्त्रमां आचार्ये धनंजयनुं प्रदाने जशावो. १४

2 Write the contribution of Acharya Dhananjay in
Alankarshastra. 14

३ भरतने अनुसरी नाट्यवेदः विशेषे विस्तृतं माडिती आपो. १४

3 Give the details about 'नाट्यवेदः' according to Bharat. 14

अथवा/OR

३ भरताचार्येण मतानुसारं प्रेक्षागृहोना प्रकारो विशेषे विस्तृतं यथा करो. १४

3 Discuss in detail the different kinds of a प्रेक्षागृह
according to Bharatacharya. 14

४ (अ) धनंजय मतानुसारं कथावस्तुना प्रकारो जशावो. १४

(a) Write a detail note on the types of story-plot
according to Dhananjay. 14

अथवा/OR

४ (अ) आसामष्टावस्थाः स्युः स्वाधीनपत्तिकादिकाः । विस्तरथी समजावो. १४

4 (a) Explain in detail - आसामष्टावस्थाः स्युः स्वाधीनपत्तिकादिकाः। 14

(ब) नीयेनामांथी कोरु पशु भे विशेषे टूंकनोध लणो : १२

(b) Write short notes on any two of the following : 12

(१) मत्तवारजी ।

(२) भरतना मते नाट्यप्रयोजनो

(2) नाट्यप्रयोजनानि - according to Bharat

(३) नृत् - नृत्य - नट् - नाट्य ।

(४) नायकभेदाः ।